

Sygnatura akt VI Ka 495/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **19 czerwca 2018** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Arkadiusz Łata

Sędziowie SO Małgorzata Peteja-Żak

SO Piotr Mika (spr.)

Protokolant Monika Dąbek

przy udziale Donaty Janickiej Prokuratora Prokuratury Rejonowej G.w G.

po rozpoznaniu w dniu 19 czerwca 2018 r.

sprawy skazanego **S. M.** ur. (...) w G.

syna W. i T.

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżyciela publicznego

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 21 lutego 2018 r. sygnatura akt IX K 726/17

na mocy art. 437 kpk i art. 438 kpk

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w Gliwicach do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt VI Ka 495/18

UZASADNIENIE

S. M. skazany został prawomocnymi wyrokami:

I. Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 17 marca 2015 roku w sprawie o sygnaturze akt III K 1473/14 za występki z art. 278 § 1 kk popełniony w dniu 4.10.2014 r. na karę 10 miesięcy ograniczenia wolności, którą to karę skazany wykonał w całości do dnia 9.01.2017 r.;

II. Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 2 lipca 2015 roku w sprawie o sygnaturze akt III K 679/15 za występki z art. 278 § 1 kk popełniony w dniu 12.04.2014 r. na karę grzywny 60 stawek dziennych po 10 zł każda;

III. Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 8 października 2015 roku w sprawie o sygnaturze akt III K 550/15 za występki z art. 278 § 1 kk popełniony w dniu 27.08.2014 r. na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 3 lat, dozór kuratora i obowiązek naprawienia szkody, kary pozbawienia wolności nie zarządzone do wykonania;

IV. Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 15 marca 2016 roku w sprawie o sygnaturze akt III K 1181/15 za występki z art. 288 § 1 kk popełniony w dniu 9/10.05.2015 r. na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 3 lat, dozór kuratora i obowiązek naprawienia szkody, kary pozbawienia wolności nie zarządzono do wykonania;

V. Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 12 kwietnia 2016 roku w sprawie o sygnaturze akt III K 219/16 za ciąg przestępstw z art. 279 § 1 kk popełniony w okresie od dnia 4.08.2015 r. do dnia 19.08.2015 r. na jedną karę 1 roku pozbawienia wolności, za przestępstwo z art. 279 § 1 kk, art. 275 § 1 kk, art. 276 kk, art. 278 § 1 i 5 kk w zw. z art. 11 § 2 kk popełnione w dniu 8.08.2015 r. na karę 1 roku pozbawienia wolności, oraz za przestępstwo z art. 291 § 1 kk popełnione w dniu 22.04.2015 r. na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności, przy czym wskazanym wyrokiem wymierzono skazanemu karę łączną 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 4 lat, dozór kuratora i obowiązek naprawienia szkody, kary pozbawienia wolności nie zarządzono do wykonania;

VI. Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 10 sierpnia 2016 roku w sprawie o sygnaturze akt III K 459/16 za występki z art. 190 § 1 kk popełniony w dniu 24.12.2014 r. na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności, zadośćuczynienie za doznaną krzywdę na rzecz pokrzywdzonych, kara pozbawienia wolności została wykonana w całości do dnia 21.06.2017 r.;

VII. Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 19 grudnia 2016 roku w sprawie o sygnaturze akt III K 199/16 za ciąg przestępstw z art. 279 § 1 kk i art. 13 § 1 kk w zw. z art. 279 § 1 kk popełniony w dniu 4.08.2015 r. na jedną karę 1 roku pozbawienia wolności, z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 3 lat, dozór kuratora i informowanie kuratora o przebiegu okresu próby, kary pozbawienia wolności nie zarządzono do wykonania.

Wyrokiem łącznym z dnia 21 lutego 2018 r. w sprawie o sygnaturze akt IX K 726/17 Sąd Rejonowy w Gliwicach:

1. na mocy art. 91 § 2 k.k. i art. 86 § 1 i 4 k.k. orzeczone wyrokami opisanymi wyżej w pkt III, IV, V i VII części wstępnej wyroku łącznego jednostkowe kary pozbawienia wolności i karę łączną pozbawienia wolności połączył i jako karę łączną orzekł wobec skazanego S. M. karę 1 roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności;

2. na mocy art. 89 § 1 i 3 k.k. w zw. z art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 70 § 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r. wykonanie orzeczonej skazanemu kary łącznej pozbawienia wolności, o której mowa w pkt 1 części dyspozytywnej wyroku łącznego warunkowo zawiesił na okres 4 lat próby;

3. na mocy art. 73 § 2 k.k. w zw. z art. 89 § 3 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r. oddał skazanego w okresie próby pod dozór kuratora;

4. na mocy art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie w zakresie połączenia wyrokiem łącznym kary pozbawienia wolności, kary ograniczenia wolności i kary grzywny orzeczonych wyrokami opisanymi wyżej w pkt I, II i VI części wstępnej wyroku łącznego, wobec braku warunków do wydania wyroku łącznego w tym zakresie.

Apelację od wyroku łącznego wywiódł prokurator, który zaskarżając orzeczenie w całości na niekorzyść skazanego zarzucił naruszenie prawa materialnego, a to przepisu art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2015, poz. 396) polegającą na zastosowaniu zarówno przepisów rozdziału IX ustawy – Kodeks karny w brzmieniu obowiązującym przed 1 lipca 2015 roku, jak i w brzmieniu nowym nadanym ww. ustawą w jednym wyroku łącznym, podczas gdy przepis ten nie przewiduje takiej możliwości.

W oparciu o tak postawiony zarzut prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Gliwicach.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja prokuratora jest zasadna.

Sąd Rejonowy orzekając w niniejszej sprawie z uwagi na fakt, że prawomocne skazania dotyczyły wyroków i czynów, które miały miejsce zarówno przed, jak i po 1 lipca 2015 roku, a więc datą wejścia w życie ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw, uznał za względniejsze dla skazanego regulacje rozdziału IX ustawy – Kodeks karny w brzmieniu obowiązującym po 1 lipca 2015 roku. Mimo podstawą zastosowania wobec skazanego dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności na mocy art. 89 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym przed 1 lipca 2015 roku, które pozwalało na warunkowego zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności w przypadku spełnienia warunków z art. 69 k.k., co doprowadziło sąd do zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności przekraczającej wymiar 1 roku. Dokonany przez sąd zabieg w istocie doprowadził do zastosowania do orzeczenia o karze łącznej dwóch stanów prawnych: zarówno tego obowiązującego po 1 lipca 2015 roku, jak i przed 1 lipca 2015 roku. Podstaw prawnych do opisanego zabiegu próżno jednak szukać w przepisach rozdziału IX ustawy – Kodeks karny w brzmieniu po 1 lipca 2015 roku, jak też pozostałych rozdziałach tego kodeksu. Podstawą taką nie mógł być w szczególności powołany w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku przepis art. 4 § 1 k.k., skoro zgodnie z utrwalonymi poglądami judykatury, jak i doktryny wskazana regulacja zobowiązując sąd do stosowania ustawy względniejszej, zmusza sąd do dokonania wyboru między konkurującymi ustawami i zastosowania całościowo jednej z nich tj. tej, która in concreto jest względniejsza dla sprawy. (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 4 lipca 2001 r., V KKN 346/99, LEX nr 51679, czy z dnia 4 stycznia 2002 r., II KKN 303/99, LEX nr 54973, ostatnio z z dnia 17 listopada 2016 r. II KK 351/16). Tym samym sąd I instancji decydując się na zastosowanie w niniejszej sprawie przepisów rozdziału IX ustawy – Kodeks karny w brzmieniu po 1 lipca 2015 roku nie mógł warunkowo zawiesić wykonania kary łącznej w wymiarze przekraczającym 1 rok pozbawienia wolności, gdyż prowadziło to do naruszenia prawa materialnego, tj. art. 69 § 1 k.k.

Niezależnie jednak od powyższych rozważań, wbrew tezie zawartej w apelacji prokuratora za uchybienie nie może być uznane co do zasady zastosowanie w wyrok łącznym, zarówno przepisów rozdziału IX ustawy – Kodeks karny w brzmieniu zarówno przed, jak i po 1 lipca 2015 roku. Zakazu takiego nie sposób doczytać się w treści art. 19 ust. 1 powołanej ustawy nowelizującej, skoro w przepisie tym mowa nie o wyroku łącznym a o karach łącznych. Tym samym na gruncie niniejszej sprawy dostrzec można teoretyczną możliwość wymierzenia w sprawie dwóch kar łącznych:

- jednej na gruncie regulacji rozdziału IX ustawy – Kodeks karny w brzmieniu przed 1 lipca 2015 roku obejmującej zbiegające się przestępstwa popełnione przed 1 lipca 2015 roku i tworzące zbieg w rozumieniu art. 85 k.k. w jego dawnym brzmieniu – chodzi o skazania wyrokami opisanymi w punktach I, II i VI (wykonanie kar z wyroków punktu II i VI na gruncie poprzedniej regulacji nie było przeszkodą dla objęcia ich węzłem kary łącznej),
- drugiej na gruncie regulacji aktualnie obowiązującej przy objęciu karą łączną skazań z wyroków IV, V i VII.

Mając na uwadze powyższe wywody, jak też okoliczność, że w sprawie o wydanie wyroku łącznego, toczącej się w trybie art. 568a § 1 pkt 2 k.p.k., z uwagi na konieczność zagwarantowania skazanemu konstytucyjnego prawa do zaskarżenia wyroku sądu pierwszej instancji, a także do realizowania prawa do obrony przed sądem odwoławczym, wyłączona jest, co do zasady, możliwość wydania przez sąd drugiej instancji orzeczenia co do kary łącznej w sytuacji procesowej, w której sąd pierwszej instancji nie orzekł w przedmiocie kary łącznej obejmującej kary wymierzone za określone przestępstwa prawomocnymi wyrokami (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2017 r. III KK 420/16) zaskarżony wyrok należało uchylić i sprawę przekazać do ponownego rozpoznania sądowi I instancji.

Sąd rejonowy ponownie rozpoznając sprawę będzie musiał w pierwszej kolejności ocenić, czy in concreto możliwość wymierzenia skazanemu dwóch kar łącznych zgodnie ze wskazanym wyżej zapatrywaniem sądu odwoławczego będzie dla skazanego względniejsze. Dopiero po rozstrzygnięciu awizowanej kwestii właściwie ukształtuje rozstrzygnięcie.